

ΣΤΕ 2054/2011

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 3 Φεβρουαρίου 2011, με την εξής σύνθεση: Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος, Α. Γκότσης, Μ. Βηλαράς, Γ. Ποταμιάς, Φ. Ντζίμας, Σύμβουλοι, Μ. Πικραμένος, Δ. Βανδώρος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Δ. Τετράδη.

Για να δικάσει την από 17 Νοεμβρίου 2010 αίτηση: των: 1), ως εκπροσώπου του συνδυασμού «.....», 2) και 3), κατοίκων Αθήνας (.....), οι οποίοι παρέστησαν με το δικηγόρο Γ. Τράντα (Α.Μ. 1963/Δ.Σ. Πειραιά), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο,

κατά των συνδυασμών με την επωνυμία: 1) «.....», 2) «.....» -, 3) «.....» -, 4) «.....» -, 5) «.....» -, οι οποίοι δεν παρέστησαν, 6) «.....» -, ο οποίος παρέστη με το δικηγόρο Α. Αργυρό (Α.Μ. 7372), που τον διόρισε στο ακροατήριο, 7) «.....» - και 8) «.....» -, οι οποίοι δεν παρέστησαν.

Με την αίτηση αυτή οι αναιρεσιόντες επιδιώκουν να αναιρεθεί η υπ΄ αριθμ. 5/2010 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Α. Γκότση.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αναιρεσιόντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο του αναιρεσίβλητου συνδυασμού που παρέστη, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ειδικά έντυπα Α΄ 1050397-8/2010).

2. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, η οποία εισάγεται στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος κατόπιν της από 29.1.2010 πράξεως του Προέδρου του, λόγω της σπουδαιότητάς της, ζητείται η αναίρεση της υπ΄ αριθμ. 5/2010 αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία απορρίφθηκε η από 25.10.2010 ένσταση των αναιρεσιόντων κατά της υπ΄ αριθμ. 939/2010 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών περί ανακηρύξεως των υποψήφιων

συνδυασμών οι οποίοι είχαν υποβάλει δήλωση για την ανάδειξη αιρετών οργάνων στο Δήμο Αθηναίων στις Δημοτικές Εκλογές της 7ης Νοεμβρίου 2010, κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή δεν ανακηρύχθηκε ως υποψήφιος ο συνδυασμός «.....», στον οποίο οι ήδη αναιρεσιόντες συμμετείχαν ως υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι.

3. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση απαραδέκτως στρέφεται κατά των επικεφαλής των ανακηρυχθέντων ως υποψηφίων εκλογικών συνδυασμών στις πιο πάνω εκλογές στο Δήμο Αθηναίων («.....»), («.....»), («.....»), («.....»), («.....»), («.....»), («.....») και («.....»), διότι αυτοί δεν υπήρξαν διάδικοι στη δίκη ενώπιον του εκδόσαντος την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δικαστηρίου της ουσίας (βλ. ΣΤΕ 3684/2009, 296/2008) και, ως εκ τούτου, οι προαναφερθέντες δεν έχουν την ιδιότητα των παθητικώς νομιμοποιούμενων διαδίκων και, συγκεκριμένα, των αναιρεσιβλήτων στην παρούσα δίκη. Επομένως, μη νόμιμα παρέστη κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της υποθέσεως ως αναιρεσίβλητος ο, ο οποίος και πρέπει, για το λόγο αυτό, να αποβληθεί ως διάδικος από την παρούσα δίκη.

4. Επειδή, στο ν. 3463/2006 (Α' 114) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» ορίζονται τα εξής: Άρθρο 63 (Δικαίωμα ένστασης) Ένσταση μπορεί να ασκήσει: α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και β) όποιος υπήρξε υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Άρθρο 64 (Άσκηση ένστασης - Αρμόδιο δικαστήριο) 1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται μαζί με τρία αντίγραφα στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. 2. Το δικόγραφο της ένστασης απαιτείται να περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 251 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, ΦΕΚ 97 Α'). 3. Οι ενστάσεις εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος Δήμος ή η Κοινότητα. 4. Η διαβίβαση της ένστασης στο αρμόδιο για την εκδίκασή της δικαστήριο γίνεται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Άρθρο 65 (Περιεχόμενο της ένστασης) 1. Η ένσταση στρέφεται κατά της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονται οι συνδυασμοί των υποψηφίων ή κατά της κατ' άρθρο 58 πράξης, με την οποία εξαγεται το αποτέλεσμα της εκλογής ή κατά της κατ' άρθρο 62 απόφασης, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. 2. Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν: α) οι παραβάσεις του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς ή β) η έλλειψη νόμιμων προσόντων ή η συνδρομή νόμιμων κωλυμάτων σε πρόσωπα που έχουν εκλεγεί ή που είναι υποψήφια προς τούτο ή γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων. Άρθρο 66 (Προθεσμία για την άσκηση ενστάσεων) 1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από: α) τη λήξη του χρόνου έκθεσης των πρακτικών της εκλογής και του πίνακα των αποτελεσμάτων, κατ' άρθρο 61 του παρόντος ή β) την ανακήρυξη σε δημόσια συνεδρίαση των συνδυασμών των υποψηφίων σύμφωνα με το άρθρο 37 του παρόντος ή γ) τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης με την οποία

ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, κατά το άρθρο 62 του παρόντος. 2. Οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου δεν παρεκτείνονται σε καμία περίπτωση. 3. Στις περιπτώσεις α' και γ' της παραγράφου 1, η ένσταση δεν μπορεί να ασκηθεί, αν έχουν περάσει δεκαπέντε (15) ή είκοσι (20) ημέρες, αντιστοίχως, από τη διενέργεια των εκλογών. Άρθρο 67 (Διαδικασία εκδίκασης των ενστάσεων) 1. Για τα θέματα της προδικασίας, της κύριας διαδικασίας, της παρέμβασης, της αντένστασης, της αποδεικτικής διαδικασίας, του παρεμπόδιου ελέγχου, της απόφασης του δικαστηρίου, καθώς και της γνωστοποίησής της εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 253 έως και 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως κάθε φορά ισχύει, ο οποίος και εφαρμόζεται για κάθε σχετικό θέμα, που δεν ρυθμίζεται, ειδικώς, από τις διατάξεις του παρόντος. 2. ... Άρθρο 68 (Αναίρεση) 1. Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα τριμελή διοικητικά πρωτοδικεία χωρεί, μόνο, αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενήτηρου που ορίζεται στο άρθρο 260 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. 2. Για την ασκηθείσα αναίρεση δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της προσβληθείσας απόφασης. 3. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών, το βραδύτερο, από την άσκηση της αναίρεσης. 4. ... Άρθρο 69 (Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακυρώσεως) 1. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση νόμου ή για οποιαδήποτε πλημμέλεια, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία ανάμεσα στους ίδιους υποψηφίους, που είχαν ανακηρυχθεί νόμιμα. 2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας εκδίδει χωρίς καθυστέρηση πρόγραμμα, με το οποίο καλεί τους δημότες εκλογείς για την επανάληψη της εκλογής για τον υπολειπόμενο χρόνο της δημοτικής ή κοινοτικής περιόδου. Το πρόγραμμα δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα που έχει οριστεί για την ψηφοφορία. Ήδη, στο ν. 3852/2010 (Α' 87/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» ορίζονται τα εξής: «Άρθρο 20. Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών 1. Τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα πριν από την ψηφοφορία το πρωτοδικείο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα. 2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις. 3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών που έχουν ανακηρυχθεί». Περαιτέρω στα άρθρα 44 επ. του ίδιου νόμου (Επικύρωση εκλογής) ορίζεται: «1 α) Το πολυμελές πρωτοδικείο ... ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς ... Άρθρο 45 (Δικαίωμα ένστασης) Ένσταση μπορεί να ασκήσει α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου, καθώς και β) ο υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο δήμο. Άρθρο 46 (Άσκηση ένστασης - αρμόδιο δικαστήριο) 1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο το οποίο κατατίθεται μαζί με τρία αντίγραφα στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ... 2. Το δικόγραφο της ένστασης απαιτείται να περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 251 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α' 97). 3. Οι ενστάσεις εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος δήμος ... Άρθρο 47 (Περιεχόμενο της ένστασης) 1. Η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του σχετικού πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτή. 2. Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν: α) η έλλειψη νόμιμων προσόντων και η συνδρομή κωλυμάτων σε υποψηφίους που έχουν εκλεγεί ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, β) η παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή

κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς, γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αριθμηση των ψηφοδελτίων. Άρθρο 48 (Προθεσμία για την άσκηση ένστασης) 1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, κατά το άρθρο 44 του παρόντος. 2. Η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου δεν παρεκτείνεται σε καμία περίπτωση. Άρθρο 49 (Διαδικασία εκδίκασης της ένστασης) 1. Για τα θέματα της προδικασίας, της κύριας διαδικασίας, της παρέμβασης, της αντένστασης, της αποδεικτικής διαδικασίας, του παρεμπιπτόντος ελέγχου, της απόφασης του δικαστηρίου, καθώς και της γνωστοποίησής της εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 253 έως και 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως κάθε φορά ισχύει, ο οποίος και εφαρμόζεται για κάθε σχετικό θέμα, που δεν ρυθμίζεται, ειδικώς, από τις διατάξεις του παρόντος. Κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει τα ίδια θέματα διαφορετικά καταργείται. 2. ... Άρθρο 50 (Αίτηση αναίρεσης) 1. Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα τριμελή διοικητικά πρωτοδικεία χωρεί αίτηση αναίρεσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενθημέρου που ορίζεται στο άρθρο 260 παράγραφος 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. 2. Όταν ασκείται αίτηση αναίρεσεως δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της ανααιρεσιβαλλόμενης απόφασης. 3. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών, το βραδύτερο, από την περιέλευση της αιτήσεως αναίρεσεως σε αυτό. 4. ... Η αναδρομική αυτή εγκατάσταση δεν θίγει το κύρος των πράξεων που εκδόθηκαν ή δημοσιεύθηκαν από τις αρχές των οποίων η εκλογή ακυρώθηκε από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Άρθρο 51 (Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης) 1. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση νόμου ή για οποιαδήποτε πλημμέλεια, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία ανάμεσα στους ίδιους υποψηφίους, που είχαν ανακηρυχθεί νόμιμα. 2. Ο δήμαρχος εκδίδει χωρίς καθυστέρηση πρόγραμμα, με το οποίο καλεί τους δημότες εκλογείς για την επανάληψη της εκλογής για τον υπολειπόμενο χρόνο της δημοτικής περιόδου. Το πρόγραμμα δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα που έχει οριστεί για την ψηφοφορία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου». Εξάλλου, στην αιτιολογική έκθεση του τελευταίου ως άνω νόμου (3852/2010) αναφέρονται, σε σχέση με το αντικείμενο της ενστάσεως, τα εξής: «Καθιερώνεται μία και μοναδική ένσταση η οποία στρέφεται κατά της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. Επομένως, καταργούνται οι ενστάσεις που στρέφονταν κατά της πράξης με την οποία ανακηρύσσονταν οι συνδυασμοί και κατά της πράξης με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής, που προέβλεπε το άρθρο 65 παρ. 1 του ΔΚΚ» - (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων - Ν. 3463/2006) - «οι λόγοι που μπορούν να θεμελιώσουν τη μοναδική, με τον προτεινόμενο νόμο, ένσταση είναι οι ίδιοι που θεμελιώναν τις τρεις ενστάσεις του ΚΔΚ και αναφέρονταν στο άρθρο 65 παρ. 2 του ΚΔΚ ...». Ειδικότερα, η αιτιολογική έκθεση του ν. 3852/2010 σε σχέση με τα άρθρα 47 και 48 αναφέρει: «Με το άρθρο 47, αναφορικά με το περιεχόμενο της ένστασης, προσδιορίζεται ότι η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου, του άρθρου 44, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. Επομένως, σύμφωνα με το άρθρο αυτό, καταργούνται οι ενστάσεις που προβλέπονταν στο άρθρο 65 του ΚΔΚ και οι οποίες στρέφονταν κατά της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονταν οι συνδυασμοί και κατά

της πράξης με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής. Διευκρινίζεται ότι οι λόγοι που μπορούν να θεμελιώσουν τη μοναδική, με τον προτεινόμενο νόμο, ένσταση, είναι οι ίδιοι που θεμελιώναν τις τρεις ενστάσεις του ΚΔΚ, και αναφέρονταν στο άρθρο 65 παρ. 2 του ΚΔΚ. Επακόλουθο αυτής της αλλαγής είναι η ρύθμιση του άρθρου 48, αναφορικά με την προθεσμία για την άσκηση της ένστασης. Η μοναδική ένσταση που χωρεί πλέον, ασκείται σε προθεσμία επτά ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης του άρθρου 44 του παρόντος, χωρίς πλέον τη δυνατότητα παράτασης, όπως όριζε η διάταξη του άρθρου 66 παρ. 3 του ΚΔΚ, η οποία και καταργείται. Με τον τρόπο αυτό δεν παρατείνεται η αβεβαιότητα για το κύρος των εκλογών, ενώ παράλληλα, δε παρεμποδίζεται το δικαίωμα των εχόντων έννομο συμφέρον να εξετάσουν την αναγκαιότητα άσκησης ή μη των ενστάσεων».

5. Επειδή, στην προπαρατεθείσα διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 3852/2010 προβλέπεται ρητά ότι αντικείμενο της ενστάσεως κατά του κύρους των δημοτικών εκλογών είναι η απόφαση του πολυμελούς (πολιτικού) πρωτοδικείου με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, στη δε αιτιολογική έκθεση του νόμου αναφέρεται, επίσης ρητά, ότι με το προαναφερόμενο άρθρο καθιερώνεται, πλέον, μία και μοναδική ένσταση, η οποία στρέφεται κατά της εν λόγω αποφάσεως του πολυμελούς πρωτοδικείου και ότι, συνεπώς, καταργούνται οι λοιπές ενστάσεις που προβλέπονταν στο άρθρο 65 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) και οι οποίες στρέφονταν κατά της πράξης με την οποία ανακηρύσσονται οι συνδυασμοί των υποψηφίων καθώς και εκείνης με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής. Όπως δε συνάγεται από τα περαιτέρω αναφερόμενα στην εισηγητική έκθεση του νόμου, σκοπός της προβλέψεως της δυνατότητας ασκήσεως ενστάσεως μόνο κατά της προαναφερθείσας τελικής πράξεως της εκλογικής διαδικασίας είναι η απλούστευση και επιτάχυνση της διαδικασίας εκδικάσεως των ασκηθεισών από τους θεμελιώνοντες σχετικό έννομο συμφέρον ως άνω ενστάσεων, οι οποίοι, επί πλέον, υπό το νέο νομοθετικό καθεστώς, θα μπορούν να εξετάσουν τη σκοπιμότητα ασκήσεως ή μη τέτοιων ενστάσεων λαμβάνοντας υπόψη και το τελικό αποτέλεσμα της οικείας εκλογής. Εξάλλου, οι τελευταίοι, όπως προκύπτει από τα διαλαμβανόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 47 αλλά και στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3852/2010, διατηρούν, πάντως, τη δυνατότητα προβολής, με την ευκαιρία προσβολής της τελευταίας ως άνω αποφάσεως, πλημμελειών που τυχόν εμφιλοχώρησαν σε όλα τα προηγούμενα της εκλογικής διαδικασίας και, ειδικότερα, μεταξύ άλλων, σε εκείνο της ανακηρύξεως των υποψηφίων. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, αν η σχετική ένσταση γίνει δεκτή, τούτο θα έχει ως συνέπεια την ακύρωση της εκλογής και την επανάληψη της ψηφοφορίας μεταξύ των συνδυασμών ή των υποψηφίων που είχαν ή θα έπρεπε να είχαν νόμιμα ανακηρυχθεί (βλ. σχετ. άρθρο 51 παρ. 1 του νόμου). Ενόψει των ανωτέρω, η πρόβλεψη με το άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 3852/2010 της δυνατότητας ασκήσεως ενστάσεως μόνο κατά της αποφάσεως του πολιτικού πρωτοδικείου περί ανακηρύξεως των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και υποψηφίων, η οποία υπαγορεύθηκε από τους προεκτεθέντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, δεν δυσχεραίνει ουσιωδώς την άσκηση του διασφαλιζόμενου από το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας ούτε αντίκειται στην κατοχυρούμενη από το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας. Κατά την γνώμη όμως του Συμβούλου Γ. Ποταμιά η κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος δικαστική προστασία πρέπει να είναι έγκαιρη και αποτελεσματική. Και ναι μεν δύναται ο νομοθέτης να θέτει περιορισμούς και να θεσπίζει δικονομικές προϋποθέσεις για την άσκηση ενδίκου βοηθήματος ή μέσου δεν είναι όμως δυνατό διά των περιορισμών και δικονομικών προϋποθέσεων να θίγεται ο πυρήνας του ως άνω δικονομικού

δικαιώματος. Η κατά το άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 3852/2010 δυνατότητα ασκήσεως ενστάσεως μόνον κατά της αποφάσεως του πολυμελούς πρωτοδικείου περί ανακηρύξεως των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και υποψηφίων μεταθέτει την δικαστική προστασία και τον δικαστικό έλεγχο της πράξεως ανακηρύξεως των υποψηφίων συνδυασμών στο τελικό στάδιο της εκλογικής διαδικασίας. Δηλαδή, σε χρονικό σημείο που ήδη έχει εκτελεσθεί η πράξη του πολυμελούς πρωτοδικείου περί μη ανακηρύξεως ενός υποψηφίου και μη συμμετοχής του στην εκλογική διαδικασία. Έτσι, η βλάβη του αποκλεισθέντος συνδυασμού ή υποψηφίου καθίσταται ανεπανόρθωτη? η δε δυνατότητα ασκήσεως ενστάσεως κατά της πράξεως ανακηρύξεως των επιτυχόντων συνδυασμών και υποψηφίων λαμβάνει καθαρά τυπικό περιεχόμενο μη νοουμένης ακυρώσεως της εκλογής σε έναν Ο.Τ.Α. εκ του ότι ένας υποψήφιος αποκλείστηκε παρανόμως να συμμετάσχει στην εκλογική διαδικασία. Διότι υπ' αυτή την εκδοχή περιάγεται σε ανασφάλεια ολόκληρη η εκλογική διαδικασία. Ο κίνδυνος αυτός αποφεύγεται με την δυνατότητα ασκήσεως ενστάσεως ή ενδεχομένως και αιτήσεως αναστολής κατά της πράξεως με την οποία αποκλείεται από την εκλογική διαδικασία ένας συνδυασμός ή ένας υποψήφιος. Ενόψει των ανωτέρω, η επίδικη διάταξη είναι, σύμφωνα με τη μειοψηφήσασα αυτή γνώμη, ανίσχυρη κατά το μέρος που εμποδίζει την άσκηση ενστάσεως κατά της πράξεως ανακηρύξεως υποψηφίων διότι αντίκειται στα άρθρα 20 παρ. 1 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος.

6. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, με την 939/2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ανακηρύχθηκαν οι υποψήφιοι συνδυασμοί για την ανάδειξη αιρετών οργάνων στο Δήμο Αθηναίων στις δημοτικές εκλογές της 7ης Νοεμβρίου 2010. Με την απόφαση αυτή ο συνδυασμός «.....», στον οποίο μετέχουν οι ήδη αναιρεσιόντες, δεν ανακηρύχθηκε ως υποψήφιος, με την αιτιολογία ότι, αν και στη σχετική δήλωση του συνδυασμού περιλαμβάνονταν υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι για όλα τα δημοτικά διαμερίσματα (δηλ. και τα επτά) του Δήμου Αθηναίων, ο αριθμός τους δεν ανέρχεται σε τουλάχιστον σαράντα εννέα (49) υποψηφίους, όπως απαιτείται από τη διάταξη του άρθρου 18 παρ. 2 στοιχ. β του ν. 3852/2010, όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις του ν. 3870/2010, αλλά περιλαμβάνονται μόνο σαράντα ένας (41) υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι (όπως ειδικότερα ο αριθμός των υποψηφίων αναφέρεται για κάθε δημοτικό διαμέρισμα). Οι ήδη αναιρεσιόντες με την ασκηθείσα ένστασή τους, όπως αναπτύχθηκε με το από 5.11.2000 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, ζήτησαν να τροποποιηθεί η ανωτέρω απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κατά το μέρος που ο συνδυασμός «.....», στον οποίο αυτοί ανήκουν, δεν ανακηρύχθηκε ως υποψήφιος συνδυασμός για να συμμετάσχει στις δημοτικές εκλογές της 7ης Νοεμβρίου 2010 για την ανάδειξη αιρετών οργάνων στο Δήμο Αθηναίων, ισχυρίσθηκαν δε ότι η μη ανακήρυξη του συνδυασμού δεν είναι νόμιμη. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκε ότι με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 δεν προβλέπεται πλέον η δυνατότητα άσκησης αυτοτελούς ένστασης κατά της πράξης του αρμοδίου Πολυμελούς Πρωτοδικείου με την οποία ανακηρύσσονται οι υποψήφιοι συνδυασμοί για τις εκλογές ανάδειξης αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά τυχόν πλημμέλειες της πράξης αυτής, όπως και των λοιπών πράξεων της εκλογικής διαδικασίας, μπορούν να προβάλλονται και να εξετάζονται στα πλαίσια ασκηθείσας ένστασης κατά της τελικής πράξης ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των υποψηφίων τους που εξελέγησαν, η οποία και μόνο παραδεκτώς προσβάλλεται και, συνεπώς, η ένσταση των αναιρεσιόντων πρέπει, για το λόγο αυτό, να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Η κρίση αυτή της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως είναι, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, νόμιμη και, επομένως, οι λόγοι αναιρέσεως

με τους οποίους προβάλλεται ότι με το ν. 3852/2010 δεν καταργήθηκε η δυνατότητα ασκήσεως ενστάσεως και κατά της πράξεως ανακηρύξεως των συνδυασμών των υποψηφίων καθώς και ότι τυχόν τέτοια κατάργηση θα παραβίαζε το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος και τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Τέλος, εφόσον, κατά τα προεκτεθέντα, με νόμιμη αιτιολογία απορρίφθηκε από το δικάσαν διοικητικό πρωτοδικείο η ένσταση των αναιρεσιόντων ως απαράδεκτη, πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής ο λόγος αναιρέσεως με τον οποίο πλήσσει επικουρικό αιτιολογικό σκέλος της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

Διά ταύτα

Αποβάλλει από τη δίκη τον, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως και

Διατάσσει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 14 Φεβρουαρίου 2011

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος
Γ. Σταυρόπουλος

Η Γραμματέας
Δ. Τετράδη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 4ης Ιουλίου 2011.

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος
Γ. Σταυρόπουλος

Η Γραμματέας του Γ' Τμήματος
Δ. Τετράδη

Α.Σ.